

Pavol Strauss

O Matke Božej

(K Roku Sedembolestnej Panny Márie)

***„...len kto Máriu nájde,
nájde cestu k celému Kristovi.”***

(P. Strauss)

Príloha Listy PS 23 – 24 (marec 2014)

Benedikt XVI.: „Ludský život je cesta. K akému cieľu? Ako k nej nájdeme prístup? Život je ako cesta na búrlivom a neraz tmavom mori dejín. Cesta, pri ktorej sledujeme hviezdy, ktoré nám ukazujú smer. **Pravými hviezdami nášho života sú ľudia, ktorí dokázali správne žiť. Oni sú svetlami nádeje.**

Ježiš Kristus je skutočným svetlom, žiariacim nad všetkými temnotami dejín. Aby sme však dospeli až k nemu, potrebujeme bližšie svetlá, ľudí, ktorí nám dávajú svetlo tým, že berú z jeho svetla a tak ponúkajú orientáciu aj nášmu putovaniu.

Kto z ľudí by mohol byť pre nás väčšmi svetlom nádeje než Mária, ktorá svojím „áno“ otvorila samotnému Bohu bránu nášho sveta, tá, ktorá sa stala živou archou zmluvy, v ktorej sa Boh stal telom, jedným z nás, a postavil si svoj stan uprostred nás?“

Milostiplná

(6. 12. 50) Sme temné pokolenie sklamaných nádejí. Niet v tomto storočí – avšak ani v iných – človeka, ktorý by nebol tvrdou obeťou sklamanania.

Vždy čakali ľudia. Aj v našom veku. Stále čakáme. Raz jedni, raz iní. Raz jedno, raz iné.

A ubolená, ale nekonečne trpezlivá matka, Matka všetkých, všetkých národov, všetkých ľudí, veriacich, neveriacich, pohanov, odpadlíkov, rúhačov a zvrhlíkov, čaká. Čaká na chvíľu, keď nastane chvíľa ostatného bankrotu všetkých systémov, všetkého hrôzovládárstva a zotročovania, keď sa stanú realitou Izaiášove slová: „Že všetky národy budú dúfať v koreň Jesseho, ktorý vzrastie, aby vládol nad národmi!“ (Rim, 15, 4-13).

(8. 12. 50) Nepoškvrnené počatie Blahoslavenej Panny Márie. Čistota je tajomstvom večnej múdrosti. Jej plodom môže byť len absolútna láska. A jej zjavením hymnou inkarnované slovo. Večný Logos dýcha, páli a miluje. A v jeho tóni človek sa rodí, žije a zomiera, aby sa prejavila na jeho temnom úzadí jediný raz možnosť vo svojej najskvelejšej forme.

(8. 12. 92) Najväčší dar židovského národa svetu je Nepoškvrnená. Večné tabernaculum bohočloveka. Anjel vedel o jej večnom určení.

A my sme šťastní, že ju môžeme vzývať Ave Mária. Že si môžeme uvedomiť, že mohla jestvovať Milostiplná teraz i do večnosti.

Ďakovať Bohu, že si to vieme predstaviť.

(24. 3. 92) Z nebeských občanov sú tu pred nami dva typy. Tá najčistejšia žena, Panna Mária, ktorá bola jediná vyvolená ako Matka Božia. Najdokonalejší ľudský tvor. – A na druhej strane sv. Peter, najuznávanejší z apoštolov, ktorý ale Pána Ježiša trikrát zaprel, teda zradil. Aj ten je medzi nebešťanmi.

Nám, hriechnym ľuďom, blízky ako vzorný exemplár omilostenia. Chceli by sme sa votrieť medzi nich, medzi služobnicu Božiu a verného, veľkého apoštola.

Obaja sú nedosiahnuteľným vzorom, a pritom vzornými orodovníkmi v napĺňaní vôle Božej.

(8. 12. 91) V každej biede, osobnej i nadosobnej, túžime po Bohu, po jeho pomoci. A každé materstvo sa stáva posväteným cez materstvo Máriino. Ona vytvorila vo svojom *Magnificate* najkrajší a najslubnejší žalm. A to pretrvá ľudstvo. To je odpoveď na každú problematiku človeka.

Mária, ochrana a nádej!

(1. 12. 91) V živote sme neraz na pokraji. Keď nám je zle, keď nás kvária bolesti zubov a iného. Keď sa trápime pre deti, ale vždy menej ako matky, ktoré do smrti majú komunikáciu cez celoživotne nepretrhnutú pupočnú šnúru.

Ale náš spoj s Matkou Božou a s Otcom nebeským je a nemôže byť prerušený. Tak môžeme preplávať cez masy hriechov, cez okraje všetkých bezvýhľadností a zúfalstiev. Len si vyčkať na správny spoj.

(7. 10. 50) Neraz visela spása a záchrana sveta len na nitke. Keď sa prizrieme bližšie, bola tá nitka – ružencom.

(22. 8. 50) Najväčší dôkaz večného milosrdenstva je nebeské Materstvo. Táto cesta nás zrodila pre večnosť.

(15. 8. 50) Keď dozrievame, to znamená, keď sa blíži-
me k podstate Božej, nastáva vždy delikátnejší pomer me-
dzi dušou a Stvoriteľom. Až Ho prestáva vôbec menovať.

A tak je Nanebovzatá ostatná pomoc, večný výraz
nášho metafyzického studu.

(11. 10. 48) Matka čistého milovania oroduje za svoje
neverné dietky, aby v nich vzrástla láska. Lebo veď cesty
pre spásu niet inej, než akou si ty so svojím Božským Sy-
nom vykúpila svet: utrpením a láskou.

Sedembolestná

(15. 9. 48) Svet je v agónii zánikov, chrčí nenávisťou,
chrlí a chystá smrť.

Čo je to svet? Človek. Áno, v človeku je chyba. Kým
nepadne v slzách pod utrpením Matky sveta a nezavzly-
ká: *Fac, ut portem Christi mortem*“ (Učiň, aby som znášal
Kristovu smrť), niet pomoci, niet východiska.

Dnes je Sedembolestnej Panny Márie!

Matka, neopúšťaj nás!

(15. 9. 92) Sedembolestná patrónka Slovenska, ktorý
z tvojich bôľov sme Ti pridali? Každý z nás je Ti večným
dlžníkom. Všetko, čo sme mohli a mali vykonať, parí k to-
mu. Čo som urobil, je určite skoro nič oproti tomu, čo som
urobiť mal.

(15. 9. 50) Sedem bolestí Blahoslavenéj Panny Márie. Ako nevítané psy sme kľáčali pred zavretým portálom Tvojej svätyně. Keď sa tejto ôsmej bolesti naučíme, budeme azda hodní toho, aby sme Ti smeli zopakovať Tvojich svätých sedem bolestí v krvavej učebnici dejín.

(30. 5. 92) Svet sa váľa v svojich zločinoch. Len nad všetkým Mária. Vždy v nových obmenách poznania. A človek môže žiť. Život sa neváľa v tých veľkých korytách. Život je malý, nepoznaný vzdych. Všetko je život. Lebo vo všetkom je Boh. I úder najmenšieho srdca je na Božej strane.

Že náš verejný život prechádza nebadane povedľa veľkých úderov nebeského zvona, je tragédia našich dní. Už nevieme vidieť, čo je porážka a čo svetlo životnej cesty. Ako duchovní slepci blúdime svetom a ani nevieme, kedy narážame na nehmotné prekážky.

Len niečo v našom vnútri registruje prítomnosť sotva slabo tušeného. Všetky naše nápady sú odrazom toho diania, ktoré sa stáva mimo okruhu nášho vnímania. Potrebovali by sme veľa životov, aby sme to všetko obsiahli, a novšiu vnímavosť. Bez toho žijeme len vedľa seba.

(31. 1. 94) Ouvertúra záhuby je šťastie.

Vesmír sa trasie šťastím nad vyliečením dieťaťa, a tým viac nad uzdravením matky.

Ani terajší svet by neobstál bez svätcov. Celý život neviem zabudnúť na sugesciu zo životného stretnutia v rue de Bac a na stoličku, na ktorej sedela Panna Mária v prítomnosti svätej Kataríny Labouré a jej medaily; Ó, bez hriechu počatá Panna Mária, oroduj za nás, ktorí sa k tebe

utiekame. A nezabúdam na Svätého Otca Pia XII., ktorý ju svätorečil.

A vesmír žije a upadá v prítomnosti toho všetkého a v prítomnosti i tohto všetkého. A žije aj svet týchto mojich intimít.

(7. 10. 48) Cirkevný rok je ako baldachýn, podoprený stĺpmi mariánskych sviatkov. Dnes je Sacratissimi Rosarii B. M. V. (najsvätejšieho ruženca preblahoslavenej Panny Márie).

Mária hovorí ako duch múdrosti k svojim deťom. Volá blaženým človeka, ktorý ju počúva, „...lebo kto mňa nájde, nájde život...“ Áno, lebo Kristus je život. A len kto Máriu nájde, nájde cestu k celému Kristovi.

Ide už raz o cestu k Životu, pre takú rozhodnú a trvalú cestu, aby sa ňou svetom vyznávačsky ohodnotila vykupiteľská smrť Kristova. On začal a my musíme dokončiť zničenie „toho, ktorý vládol smrťou“ (Hebr 2, 14).

(15. 8. 92) Nestačíme sa tešiť na hodnoty a krásy, ktoré nám život dáva. Ani primeranú vďačnosť nevieme vyprodukovať. Najkrajšia je predstava v blízkosti Krista. A z toho vytúžená radosť.

A láskavá Matka Kristova, záruka každej nádeje. Jej nepredstaviteľná večná materinská neha je najkrajší kus nášho vútorného sveta. „Ora pro nobis sancta Dei genitrix.“ – Oroduj za nás, svätá Božia rodička.

Matka Boha a všetkých nás

(22. 8. 48) Matka Božia! Kto domyslí náramnosť tohto titulu? Je akoby zvestovaním teogenézy.

A skutočne, celá hierarchická veľkosť Máriina ide týmito stupňami: Nepoškvrnené Srdce Panny Márie je hostia. Hostia je eucharistický Kristus. V Eucharistii je celosť Božstva Kristovho. Božstvo Kristovo je subsumované v Najsvätejšej Trojici, z ktorej vyšlo. Vyšiel z Otca, prišiel skrz Ducha Svätého, vtelil sa do Márie a zrodil sa z nej.

Vo svete Večnosti, kde nie sú oddelené otcovstvo a materstvo, ale sú jedno, je i materstvo Máriino tak zajedno s otcovstvom Otcovým, že sa nám razom vyjaví neko-nečnosť Kráľovnej nebies.

Z Boha a k Bohu je jedna večná a odveká cesta: Mária. Kto má uši, nech počúva. Kto má myseľ, nech domyslí.

(9. 7. 50) Ženský princíp nemožno chápať v nadprirodzenom zmysle ako protiklad, ale ako zaokrúhlenie mužského. Všetkému duchovnému od Ducha Svätého závislému alebo s ním vzťahovo spätému prislúcha akosi to, čo nám v ľudskom chápaní vyzerá ako ženský atribút: pokorné, nezjavné účinkovanie predovšetkým.

A tak vidíme Máriu ako druhú Evu vedľa Krista, druhého Adama. Vidíme ju ako spoluvykupiteľku a spolustvoriteľku mystického tela Kristovho. Vidíme jej Nepoškvrnené Srdce vedľa Najsvätejšieho Srdca Ježišovho dokonávať bolestnú spásu všetkého stvorenstva.

Pre náš ľudský pochop je Panna Mária v ženskom ohľade v oblasti spásy tým, čím je Pán Ježiš v mužskom ohľade. Ona dovŕši a dotrpí, dorastá a domáha, dovoľáva

a dokonáva všetko v nás a pre nás, aby sa kruh uzavrel, aby sa vody Ducha Svätého v nás zovreli a aby sa doba spásy i napriek nám s nami vyplnila.

(26. 8. 48) Vždy väčším a plnším mystériom, ktoré ma vnútorne stále viac zamestnáva, je Mária.

Je mi jasné, keďže Kristus bol vlastne jej odliatkom, že sa mu nemôžeme inakšie pripodobniť, stať sa „alter Christus“, ak sa nestaneme Máriinými odliatkami.

Ale i tie jej mená nás lákajú. Matka Božia, akoby teda bola Matkou pred Bohom. A Svätá rodina je tak akoby žitou parabolou Najsvätejšej Trojice, kde sv. Jozef zastáva obraz Otca a Mária Ducha Svätého

Mária nemohla byť v ľudskom zmysle stvorená. Tajomstvo nad tajomstvami!

A ako podivne sa nám Boh vyjavuje. Raz si nájde cez dajakého svätca bránu pre tajomstvo svojho Najsvätejšieho Srdca, inokedy napríklad sv. Grignonom a sv. Jozefom Kalazantským pre tajomstvá Máriine.

Skoro by som závidel ľuďom, ktorí budú žiť v dobe, keď sa v nebi naplní počet spravodlivých, tým, čo budú vlastniť plnosť zjavení a vyjavení Božích.

Veď každú chvíľu môžu byť časy naplnené – aj hneď.

A veď raz s milosťou Božou i my - čo sme sa azda v tomto zmysle zavčas narodili – by sme mohli všetko zvedieť.

(10. 9. 48) Na sviatok Narodenia Panny Márie sa ma hlboko dotkla pieseň lúčiach sa pútnikov. Apostrofovali Matku Božiu. Veď si nám i Otcom, i Matkou.

Na to sa nedá zabudnúť. Už dávno viem, že v srdci

ľudu a v srdci reči, slova ukryté sú všetky - i nevyjavené tajomstvá.

Toto mi zas len potvrdzuje presvedčenie, že je Mária imanentná, najvyšším vrcholom Večnosti, že je jej súčasťou. Veď i lekcia toho dňa hovorí: „Dominus possedit me in initio viarum suarum, antequam quiquid faceret a principio. Ab aeterno ordinata sum...“ (Pán ma stvoril ako prvé dielo svojich ciest, prv, ako bol stvoril od pradávna čokoľvek. Od večnosti som ustanovená...)

A keď ďalej pokračuje: „...ante colles ego parturiebatur...“ (...pred pahorkami som sa zrodila), je v tom lahodný božský a istý závan, ktorý vyznieva v invocácii litánií: „Cor Jesu, desiderium collium aeternorum“ (Srdce Ježišovo, túžba výšin večných). Matkino srdce pred srdcom Synovým!

Pod srdcom Matkiným, ktoré bije len v srdci Syna, bije večné srdce Syna Božieho. Kolobeh Božieho života sa dovršuje v Márii a cez ňu.

(12. 9. 50) Nekonečný pochop mena Márie nie je určený pre pozemské definície, ale je vyhradené iným oblastiam. Hviezda mora tajov a záhad je majákom duší na cestách túžby po večnosti.

(9. 9. 50) Ostatným kritériom všetkého – je Kristus. Je živým ostňom života. Mať Ho v srdci je silou života i smrti. Kým nás chce – žijeme. Keď nás nebude chcieť, budeme žiť dupľom. Aj Panna Mária je pochodeň našich duší.

(15. 8. 93) Najpozoruhodnejší deň v roku a najdivnejšia križovatka vnútorného života. Veľký deň našich vnú-

torných nádejí. Rátame s ošúchaním našich organických daností i nápor našich defektov vekom a čakáme, že nás prekvapí Kristus zasunutím kulís nášho bytia v lesku žitia Kristovej Matky, kde je všetko iné definitívne pretvorené tým nesmiernym spoločným utrpením v totálnu obnovu, nový a trvalý svet. Jediná definitíva je u Boha.

Od Neho padne po páde nášho života veľké Svetlo a zahalí nás a premení všetko. To je sila Kristovej smrti, čo osvieti našu smrť. Keď v nás zlyhajú všetky sily, vojdeme do večnej milosti Božej. A do toho nás priťahuje Kristova Matka.

(2. 7. 50) Zázrak kresťanstva i jeho paradoxov je i v tom, že je v ňom všetko subsumované.

Bludy sú skomolené úlomky pravdy. Preto sú zahrnuté v katolicizme, ako v jedinom totalitnom kresťanstve i všetky odtienky možností ideí i snažení. Tak je jedným vrcholom v ňom obsiahnutej dialektiky i život Márie v nás: Jeho duchovná možná, ba nevyhnutná rekapitulácia. Sme bratmi i matkou Kristovou, nosíme Ho v sebe, vychádza z nás, prichádzame s Ním k iným, naše srdcia Ho emanujú a môžu posväcovať iných. Človek nemôže mať väčšiu moc!

(1965) V živote a v utrpení, v radosti i v umieraní, nech rezonujeme na večne za nás vypovedané – fiat! – staň sa! – Bohorodičky.

Fatimská Matka

(13. 5. 94) Fatimské výročie! Tu sa začali krútiť veraje doby. Výstrel nebeskej Auróry.

(19. 5. 91) Výročia fatimského zjavenia. Svet je taký rozbitý a všetko také spochybnené! Iste dôjde k apokalyptickým hrôzam. Však ich je doteraz dosť.

Ale prosme Boha, radme sa s Ním. Ak nás niečo a niekto zachráni, je to nebeská Matka. Už máme len stále výhľady na Božie milosrdenstvo. Nezaslúžili sme si tento zemský raj, najmä, že v ňom vibruje Božie srdce.

(13. 6. 92) Výročia fatimského zjavenia. Všade sú vo svete zjavenia, pozitívne i negatívne. Aj terajší svetový summit je malý výraz zlého svedomia sveta.

Svet by potreboval nového egyptského Jozefa, aby cez svoje sny vydobyl novú perspektívu sveta a života na ňom. Nie novými komplikovaným strojmi a metódami poničiť zvyšky možností života, ale návratom k podstatám daným Bohom zapáliť nový duchovný kahanček života v úcte k pokore k možnosti života. Týmto životom sa nič nekončí. V Bohu všetko začalo. To je jediná perspektíva.

(14. 5. 50) Fatima je pokračovaním La Saletty. Rytier Panny Lasalettskej, Léon Bloy a prorocký krikľúň Absolútna prechádza „bránou pokorných“ v októbri 1917. Zomiera v mesiac posledného fatimského zjavenia.

My žijeme vo veku fatimskom. Čím ďalej, tým viac sa prevaľujú na nás výzvy Absolútna.

Treba len dobre naslúchať. Doba vrcholí – a iste vyvrcholí. Rok 1949 bol začiatkom najpozoruhodnejších udalostí. Začal sa dňom Panny Márie, a prechádza do roku 1950, keď opäť bola prvá sobota 13. mája, v deň výročia prvého zjavenia vo Fatime.

Všetko je v kvase. Všetko je pred veľkými rozhodnutiami. Starý svet zomiera vo vlastných nedostatkoch a nový je ešte plný bolesti a nástrah.

Dejiny sú hlasom Máriiným: Už nejde o to, aby sme niečo mali, ale aby sme niečím boli. Už nepôjde o slávu, ale o lásku, prácu a obeť. Všetko je cestou k zajtrajškom. Všetelijaké zlo je rebríkom budúceho dobra a slúži mu azda viac než mnohé zdanlivé dobro. O mnohej veľkej bolesti vieme, že je dobrá a nevyhnutná, že sme ju ako spásnu čakali a že ju dakedy len celkom zvnútra nevieme pochopiť.

Ak budeme dosť veľkí, aby sme vedeli všetko prijať z Božích rúk, zverí nám raz aj iné – okrem utrpenia.

(21. 8. 91) Medzi fatimským zjavením, medzi Pannou Máriou a dianím diablovým v Rusku sú zjavné súvisy. V deň fatimského zjavenia vypukla Októbrová revolúcia. Každý mariánsky sviatok sme s manželkou vyzozorovali, že sa odohrávali významné kongresy a schôdzky ruských komunistov.

I teraz, v deň vypustenia fatimských detí, 19. 8. 1991, nastal puč v Rusku a zvrhnutie Gorbačova.

Panna Mária – oroduj za nás i za Rusko!

(13. 5. 92) Dnes je výročie fatimského zjavenia. V Rusku sa jeho predvídavá moc realizovala. Ale ako vzerá celý svet?

Ak nezasiahnu nebeské mocnosti, zrúti sa svet do priepasti vlastného rozumu. Kde sa pomestia toľké duše zabitých? I sv. Terézia z Ávily nad tým špekulovala. A tí toľkí zbytočne vykúpení.

Ježišu, či ani toľké Tvoje výkupné utrpenie nestačí paralyzovať duševnú neľútostnú dobu terajška?

Napriek všetkému: Pane, zostaň s nami!

(20. 12. 91) I Starý, i Nový zákon je plný prísľubov. To je chrbtica našich nádejí. A stále vychádzame naprázdno. Hlavná záruka sú posolstvá Matky Božej. Všetko sa splnilo okolo Ruska.

Asi sa splní v tomto neustálenom svete aj vízia atómovej hrôzy. Bože, nech len ostane Tvoja láska nad tými deťmi.

Fatima ostáva kľúčom tohto veku.

(13. 10. 91) V Juhoslávii zúri bratovražedná vojna. Aj inde tečie krv. A Boh mlčí. Vo Fatime sa zamiešala Matka Božia do Októbrovej revolúcie. Teraz nedávno to dokončila. Darmo je: Nebo má záujem na nás. Vždy a všade. Len nám nie je vždy evidentný prozreteľnosťný záujem, na všetkom i na najmenších veciach.

(14. 8. 93) Vo Fatime zasiahla Matka Božia do svetovej politiky. Prečo by nemohla zasiahnuť do našej pobabranej slovenskej politiky? Veľmi by to bolo potrebné. Bojím sa veľkého debaklu.

Požehnaj nám veľa nadaných ľudí! Ľudí ducha vo všetkých úrovniach! Reprezentatívne osobnosti pred tvárou sveta. Nič sa tu neporodí, iba povodne prázdnoty.

Prežil som časy dvoch svetových vojen. Teraz sme roky prežili v obavách z tretej. Vojná nie je, alebo ešte nie je, ale pokoj tiež nie je, aspoň v dušiach. Len sme v sebe vypestovali stav ľahostajnosti voči čomukoľvek, čo táto doba prinesie. Je to doba chorá, len môže vyprodukovať nové nepredvídané komplikácie. Len dostať silu všetko zničiť. Dnes je to zjavné, všetko je u Boha. Naše roky nie sú prekážkou.

(22. 8. 91) Chvilé pokušenia, malovernosti a zúfalstiev na chvíľu pominú. Kristovo bezvetrie nastáva občas.

A do toho vtrelime vždy nepoučení, ale aspoň vďační.

Špirála Božej milosti predsunie vždy Pannu Máriu fatimskú. Rusko sa určite obráti. Čo znamená tých 100.000 detí v Čenstochovej, čo hrdinský postoj nového patriarchu Alexeja II. To sú jasné odpovede.

„Christus vincit, Christus regnat, Christus imperat.“
– Kristus víťazí, kraluje, vládne.

(Z textov Pavla Straussa obsiahnutých v Zobraných literárnych a mysliteľských dielach I. – X. vybral a usporiadal J. R.)